

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Institutio Vitæ Ad Exemplar Passionis Domini Et Salvatoris Nostri

Sgambata, Scipio

Dillingæ, 1686

Cap. X. Beatos esse, qui in Domino moriuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53753](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53753)

ipsi totum tradas, & hostem, à quo tibi metuis, potentissimo ac fidelissimo Domino credas: dicigitur: *Pater, in manus tuas commendo spiritum meum.* Pater, cætera ut vis, hunc spiritum meum, in quo tota res & sors mea est, quod unum ego sum, ut salvus sit in die tuo, dignare servandum in manus tuas accipere, dignare perpetuò regere, tueri, continere, ne fugiat à te, qui nunc ab inimicis ad te confugit.

CAPUT. X.

Beatos esse, qui in Domino moriuntur.

Iesus autem iterum clamans voce magna emisit spiritum: & ecce, velum templi scissum est in duas partes à summo usque deorsum, & terra mota est, & petra scissæ sunt, & monumenta aperta sunt, & multa corpora Sanctorum, qui dormierant, surrexerunt, & exeuntes de monumentis post resurrectionem ejus venerunt in sanctam civitatem, & apparuerunt multis. Centurio autem, & qui cum eo e-

*rant custodientes Jesum, viso terræ motu
 & his, quæ fiebant, timuerunt valde, di-
 centes: verè filius Dei erat iste.* Post adeò
 ignominiosam & in speciem horribilem
 passionem sequitur mors plena gloriæ &
 plausûs. Primùm igitur contemplemur,
 quàm honorifica & gloriosa fuerit Domi-
 ni nostri mors; deinde discamus, eos, qui
 vitæ ejus exempla fuerint secuti, beatissi-
 mam mortem obituros. Brevis est passio-
 nis dies, citò evolvitur, citò præterit, eum-
 que læta mors, lætior post mortem beati-
 tudo subsequitur. Tria in Domini morte
 possumus adnotare, quæ eam admirabi-
 lem rediderunt, & unò momentò omnem
 passionis ignominiam discussissent. Pri-
 mum est, quòd clamans expiraverit, & vo-
 ce magna clamans: nam qui moriuntur,
 adeo languidè animam efflant, ut minimè
 facile sit agnoscere, expirârint nec ne;
 quantum ergo fuit, non modò vocem, quæ
 exaudiretur, extremo halitu efformare po-
 tuisse, sed clamorem eumque validum: id
 verò planè ostendebat, eum non necessi-
 tate mori, sed sponte animam ponere,
 quam, si vellet, retinere posset, quippe ad-
 huc

huc integris viribus, & nullo lethali vulnere accepto. Alterum, quòd illi ipsi, qui eum antea insectabantur, statim agnoverunt, & fassi sunt, eum esse Filium Dei: quod certè mirum est; nam antea dixerant, tum se visuros, & pro certo habituros, eum esse Dei filium, si de cruce descenderet, & à morte se vindicaret; nunc autem, postquam eum vident in cruce mortuum, fatentur Dei filium. Tertium, quòd non homines modò, sed cætera omnia, quæ sensu carent, cælum, terra, superi, inferi, res sacræ ac profanæ, sensum aliquem doloris ob ejus mortem ostenderint, & , cui paulò antè ne amici quidem in summis cruciatibus posito compatiebantur, ei morte jam libero, & omnis molestiæ ac doloris immuni, compati visa sunt. Hæc igitur tria ad utilitatem nostram traducamus: duplex est mors Justorum; altera, quâ mundo moriuntur adhuc in carne viventes; altera, quâ tandem corpore soluti migrant ad Dominum. Utraque mors comparatione mortis Domini illustratur. Primùm enim, qui mundo moriuntur, illi non secus ac Dominus om-

nem ea morte sensum doloris evadunt, nec
 jam crucem sentiunt, nec oppro-
 bria, nec injurias: nam, postquam ad e-
 am perfectionem ventum fuerit, quæ om-
 nes, quas retulimus, beatitudines comple-
 ctitur, desinit anima mundo vivere, non
 quòd aut corpus regere desinat, aut opera
 sensuum exercere: sed quia, cum superior
 animæ pars non semel, sed octies beata sit,
 & bono incommutabili inhæreat, totam
 ad se inferiorum potentiarum intentio-
 nem ac propensionem trahit. Etsi enim
 hæ corporeæ & inferiores potentia, quibus
 opera vegetantis ac sentientis animæ exer-
 centur, nihil aliud capere aut appetere
 possint, quàm id bonum, quod ipsis con-
 venit, quod in sensum cadit: quia tamen
 in eadem anima sunt, in qua est superior
 illa pars & intellectiva, ideo naturaliter
 etiam ad illius bonum inclinatur, quod et-
 si non sentiunt, quid sit, percipiunt tamen
 ad se vel maximè pertinere, quippe cum
 ad eam animæ partem spectet, quæ supre-
 ma est, & cui omnia obtemperant. Hoc
 igitur est, quod beatam illam mortem ju-
 storum facit, quæ jure pretiosa in conspe-
 ctu

et Domini vocatur. Quid enim pretiosius ea hominis constitutione, quâ sic inferiora superioribus subjiciuntur, ut discant à sensibilibus se avocare, & intelligibilium communione gaudere? quâ inferior homo condelectatur legi Dei, quæ à superiori percipitur, & gratiæ virtute atque assidua exercitatione discunt, sensus non ire præcipites in sua objecta, sed subesse rationi, & omnes suas voluptates ad unam & supremam illius voluptatem ac bonum attemperare? Postquam igitur aliquis ita mortuus fuerit, nihil eò est beatius in hac vita: nam, licet in cruce adhuc persistat, non tamen, ut prius, vel clavorum fixationem sentit, vel spinarum aculeos, vel probra & ludibria; sed corpore inter hæc positus, animò jam in paradiso est cum Domino. Primum igitur, qui sic moritur, clamans moritur; neque enim infirmitatis hæc mors est, sed virtutis; qui sic moritur, vult ipse sic mori; non ergo ignavi, desides, imbecilles sunt, qui ita vulgo videntur, cum se ab omnibus conculcari, ac despici sinunt, in eo summa est vis, summa fortitudo; non est, ut putatur, ille stu-

por ac stoliditas, sed vigor ac robur animi,
 qui ita ad rerum superiorum ac divinarum
 contemplationem se totum transtulit, ut
 externa hæc atque inferiora consultò ne-
 gligat, ac sæpe etiam ne animadvertat, aut
 sentiat quidem. Postremò ideo clamans
 mori dicitur, quia ejusmodi mors clamor
 est, quò omnes excitamur ad specimen
 tantæ virtutis imitandum: quemadmo-
 dum enim Joannes Baptista, qui mundo
 priùs mortuus erat, quàm natus, se Vo-
 cem nominat: Ego vox: tota enim ipsius
 vita vox erat & clamor, humanam so-
 cordiam increpans, & ad divina cogitan-
 da excitans: ita omnes Sancti, postquam
 eò perfectionis pervenerint, ut jam omni-
 no mundo sint mortui, clamant exemplò,
 etsi verbis taceant, sic esse vivendum. Cla-
 mat quoque ad Deum mors Justorum,
 dum ij, qui mundo rebúsque omnibus mo-
 riuntur, ac se totos Deo tradunt, Deum
 excitant ad maxima quæque ijs beneficia
 largienda. Nec minùs in ea morte Justo-
 rum illud alterum accidit, quod in Domi-
 ni morte evénit, ut, qui eos antea perse-
 quebantur, ij postea percutientes pectora
 sua

sua revertantur, & fiant ex insectatoribus affectatores, & admiratores. Nemo enim cum mortuis pugnat; tamdiu nobiscum adversarij pugnant, quandiu vivere nos arbitrantur; ubi planè mortuos videt, desinunt molesti esse. Ipsum mare, quamdiu naufragus vivit, cum deprimere, & fluctibus conatur operire; postquam obierit, insummum evehit, atque ad littus clementer exponit. Omnia nobis pacata erunt, postquam certò constiterit, nos ita mundi hujus rebus nuncium remisisse, ut mortui jam simus, non tantùm sopiti, & mox majore aliquo fragore excitandi, aut sponte evigilaturi. Tertium verò illud in quibusdam clarioribus & illustrioribus Sanctis usuenit, ut omnia illis obediant & obsequantur: nam scimus, Gregorios, Bernardos, Franciscos, Antonios, postquam in cruce mortui sunt, eò devenisse, ut ad eorum nutum ipsa se componerent mundi hujus elementa, transferrent montes, sisterent ruentes rupes, perambularent maria, tractarent illæsis manibus ignes, cohiberent pluvias, corpora denique ad vitam extincta revocarent. Sed, quia hoc rariùs

riùs

riùs accidit, non omittamus id, quod spiri-
 rituali sensu perpetuò in ijs fit, qui tam
 beata morte moriuntur; nam ijs sol glo-
 riæ istius humanæ meridie deficit, ut, quò
 priùs oculi perstringebantur, eum nunc
 obscurum videant, ac lumine destitutum;
 terra concutitur & vacillat; quam enim
 cæteri homines pro sede firmissimâ ha-
 bent, in qua spes suas omnes, cogitatio-
 nésque firment ac statuunt, eam Sancti
 labare, nutare vident, nec vel unum in eâ
 vestigium stabile figi; velum templi scin-
 ditur à summo usque deorsum, quia re-
 rum divinarum ijs arcana omnia, summa
 ac ima patefiunt; monumenta aperiuntur,
 quia veterum in ijs Sanctorum exempla
 renovantur, & dum pridem extincti aut
 sopiti mores rursus inter homines versa-
 ri incipiunt, jure Sanctorum corpora, quæ
 dormierant, resurrexisse dicuntur, & inci-
 vitatem venire, & pluribus apparere:
 scinduntur petrae, dum obdurata corda
 franguntur; tota denique rerum natura
 concutitur, quia Sanctorum vita naturæ
 propensiones coërcet, ac reprimit. Quæ
 verò in hac prima spiritali morte Justo-
 rum

rum accidunt, ea etiam in secunda corporali eveniunt: sic enim Sancti moriuntur, sicut vixerunt; nisi quòd præcipua illo extremo tempore tum ipsorum in Deum est pietas & caritas, tum Dei in ipsos benignitas & indulgètia. Ita dum sibi mutuò occurrunt, anima Dei cupida, Deus animæ amans, fit illud beatum osculum, quod sponsa cupiebat, quod Moyfes obtinuit, qui mortuus est in osculo Domini. Quis explicet, quàm suave, quàm beatum sit, in Domino, id est, cum Domino in cruce mori? quæ nomina humana, quæ rerum similitudines illud exponant, quod extremo illo tempore præparavit Deus diligentibus se? Nuptias vocem? an Convivium? an Regnum? an Triumphum? frigida hæc & abjecta sunt nomina, beatius quiddam illud est, & omni humanâ voce, re, opinione divinius. Vel impius vel cæcus vidit hoc Balaam, nihil in rebus omnibus esse præstantius morte Justorum. *Moriatur*, Num. inquit, *anima mea morte Justorum*. Denique apud Deum, apud quem cuncta sunt vilia, vile aurum, quod in plateis supernæ civitatis calcatur; viles gemmæ, quas inter

Num.

23. v. 10.

ter arenas abjecit vilia elementa, quæ sunt scabellum pedum ejus; viles cæli, qui sicut vestimentum veterascent; Mors Justorum sola pretiosa est. Quo non pretio bene emitur id, quod Deo ipsi constat esse pretiosum? Planè pretiosum, quod non contemptibilib⁹ auro & argento emit; sed pretioso Sanguine Filij sui, qui in hoc natus est, in hoc venit, in hoc mortuus est, ut nos in eo renati, ejus exemplò & gratiâ viveremus, ejus sacra & beata morte moreremur.

CAPUT XI.

Conservanda esse verba hæc in Domini monumento, in quo & animam nostram Domino conssepeliri oportet.

Matth. 27.v.57 **C**ùm autem serò factum esset, venit quidam homo dives ab Arimathæa nomine Joseph, qui & ipse discipulus erat Jesu, hic accessit ad Pilatum, & petijt corpus Jesu, tunc Pilatus jussit reddi corpus, & accepto corpore Joseph involvit illud in sindone